

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119203593
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2119203593.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: X. K., nar. XX.XX.XXXX a Q. K., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov: matka M. L., nar. XX.X.XXXX, bytom V. U. XXXX/XX, Y. a otec I. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. G. S. XX, XXX XX W.(K.) Y., právne zastúpený JUDr. Petrom Fratričom, advokátom so sídlom Timravina 9, Bratislava, o návrhu matky na úpravu práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 29. novembra 2019, č.k. 32P/25/2019-111, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Uznesením, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie výrokom I. odmietol vykonávanie právomoci vo veci v prospech Všeobecného súdu Urbino v Talianskej republike, výrokom II. konanie zastavil a výrokom III. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil čl. 2 bod 1, 4, 7, 9, čl. 8 ods. 1, čl. 16, čl. 17, čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 21 ods. 1, čl. 24 Nariadenia Rady ES č. 2201/2003 z 27.11.2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „Nariadenie“), ako aj ust. § 1, § 2 ods. 1, § 111 písm. h) zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), ust. § 9, § 161 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), vecne súd dôvodil, že právomoc súdu je jednou z podmienok konania, ktorej existenciu súd skúma z úradnej povinnosti kedykoľvek počas konania. Nedostatok právomoci súdu prejednať a rozhodnúť konkrétnu vec je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania vedúci k zastaveniu konania. Právomoc súdov SR v konaní s cudzím prvkom je potrebné posudzovať podľa právnych noriem medzinárodného práva súkromného. V tomto súdnom konaní je cudzí prvok zastúpený tým, že deti majú obvyklý pobyt v Taliansku, kde sa trvalo zdržiavali od narodenia a otec maloletých detí je štátnym občanom Talianska, kde sa aj zdržuje. Návrh na začatie konania bol podaný na súdoch oboch štátov (Slovenskej republiky a Talianska), pričom prvý konajúci súd (Všeobecný súd Urbino v Taliansku) konštatoval, že má právomoc konať vo veci starostlivosti maloletých, a teda súdy Slovenskej republiky nemajú právomoc vo veci konať v zmysle nariadenia a musia odmietnuť vykonávať právomoc vo veci. Vzhľadom na neodstrániteľný nedostatok podmienok konania spočívajúci v nedostatku právomoci súdu vo veci konať, súd podľa § 9 v spojení s § 161 ods. 2 Civilného sporového poriadku konanie zastavil. O postúpení veci príslušnému orgánu súd nerozhodol, pretože zastavil konanie pre nedostatok medzinárodnej právomoci, pričom mal za to, že právomoc konať v predmetnej veci majú súdy v Taliansku, kde je obvyklý pobyt maloletých detí. Keďže zastavenie konania z dôvodu nedostatku medzinárodnej právomoci je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, súd zároveň rozhodoval aj o nároku na náhradu trov konania a to podľa § 52 Civilného mimosporového

poriadku tak, že žiadny z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania. O trovách prekladu bude rozhodnuté samostatným uznesením, ako aj o náhrade trov konania štátu spojených s prekladmi.

3. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka. Poukázala na to, že okresný súd zdôvodnil svoje rozhodnutie tým, že v Taliansku začal ako prvý konať všeobecný súd Urbino. Tento súd konštatoval, že obvyklý pobyt detí je v Taliansku, pretože pobyt dieťaťa v trvaní šesť mesiacov bol iba príležitostného charakteru a nevedol k zmene obvyklého pobytu. Matka však s touto argumentáciou súhlasiť nemôže, pretože maloletý Q. žije na Slovensku od augusta 2018 a iba v marci 2019 bol mesiac u otca v Talianskej republike, a otec maloletého po skončení tohto štvortýždňového pobytu priviezol späť na Slovensko, kde syn aj nepretržite žije, navštevuje materskú školu, má tu dlhodobo vytvorené sociálne a citové zázemie, nakoľko žije s matkou v spoločnej domácnosti. Maloletý tu má aj širšiu rodinu z matkinej strany, kamarátov a cíti sa tu dobre. Hovorí plynule materinským jazykom, t.j. po slovensky. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave robil tiež šetrenie v rodine matky v jej domácnosti, ako aj v materskej škole u detskej lekárky a matka je tiež s kolíznym opatrovníkom v kontakte. Matka je toho názoru, že súd zle vyhodnotil aktuálnu situáciu, keď mal požiadať o vyjadrenie súd v Taliansku a až potom mal zaujať k veci konečné stanovisko, pretože spomínaný všeobecný súd v Urbino v konaní č. 144/2019 R.G. rozhodnutím z 11.12.2019 prerušil konanie o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti. Pokiaľ ide o dcéru X., tu prebieha návratové konanie v Ancone. Vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje matka napadnuté uznesenie za nezákonné a vydané minimálne predčasne a navrhla preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

4. V priebehu odvolacieho konania dňa 4.7.2020 matka zaslala oznámenie o návrate maloletej X. na Slovensko. Uviedla, že na základe rozhodnutia súdu v Ancone č. 1047/2019 v návratovom konaní ohľadom maloletej X. súd rozhodol, že dieťa má obvyklý pobyt na Slovensku a má byť navrátené do starostlivosti matky. Matka si dňa 30.6.2020 dcéru prevzala na súde v Ancone do svojej starostlivosti a odvtedy sa dieťa nachádza na Slovensku. Na preukázanie uvedených skutočností matka pripojila listinné dôkazy.

5. Otec v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že matka v odvolaní vedome skresľuje skutočnosti podstatné pre rozhodnutie súdu. Tvrdí, že maloletý Q. sa nachádza na Slovensku od augusta 2018 a jeho pobyt bol v marci 2019 iba na krátko prerušený pobytom v Taliansku, že maloletý Q. navštevuje škôlku, má na Slovensku vytvorené zázemie (rodinu, kamarátov) a plne ovláda materinskú reč - slovenčinu. Takto prezentované tvrdenie matky o existencii zázemia samo o sebe môže byť pravdivé, ale matka vedome opomína opísať ako vznikla uvedená situácia, pričom ide o rozhodné skutočnosti. To, že maloletý má v Trnave vytvorené zázemie, že plynule rozpráva rečou matky platí aj pre podmienky, ktoré sú pre neho vytvorené v Taliansku. Maloletý v plnom rozsahu ovláda taliansky jazyk, má vytvorené zázemie v podobe širšej rodiny z otcovej strany a kamarátov a môže v Taliansku navštevovať aj predškolské a neskôr školské zariadenie. V Taliansku sú však väzby nepochybne silnejšie, nakoľko maloletý tam prežil väčšiu časť života, navyše je v Taliansku jeho staršia sestra, ktorá bol necitlivým konaním matky odlúčená od svojho súrodenca. Matka nemôže poprieť, že maloletý Q. vyrastal do augusta 2018 v Taliansku. Začiatok pobytu maloletého Q. na Slovensku nebol výsledkom rodičovskej dohody, ale manipulatívneho konania matky, ktorá sa vopred premysleným spôsobom snažila dosiahnuť stav, že obe deti budú s ňou na Slovensku bez prítomnosti otca, avšak nepočítala s tým, že maloletá X. odmietne trvalo opustiť Taliansko a tam vytvorené zázemie. Právomoc súdu nemôže byť založená na protiprávnom konaní jedného z rodičov, v tomto prípade matky, ktorá svojvoľne zmenila pobyt maloletého Q. bez zohľadnenia ostatných súvislostí, ktoré majú vplyv na každodenný rodinný život maloletého. V tejto súvislosti otec poukazuje aj na odôvodnenie všeobecného súdu Urbino, ktoré vychádza z ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktoré si správne osvojil aj tunajší súd a konanie iniciované matkou maloletých zastavil z dôvodu odmietnutia vykonávania právomoci tunajšieho súdu v prospech všeobecného súdu Urbino v Taliansku. Preto otec navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť.

6. Kolíznym opatrovníkom vo vyjadrení k odvolaniu matky opísal skutkové okolnosti tak, ako sú mu známe. Poukázal na to, že spisovú dokumentáciu maloletých eviduje od 9.4.2019, kedy Základná škola v Y. oznámila zanedbávanie povinnej školskej dochádzky maloletej X.. Preto kolíznym opatrovníkom predvolal matku maloletých, ktorá podrobne vysvetlila svoje spolužitie s otcom maloletých a objasnila dôvod neplnenia povinnej školskej dochádzky X.. Zdôraznila, že v septembri 2018 spolu s otcom maloletých navštívili Taliansku ambasádu v Bratislave, kde dali obaja rodičia súhlas na zápis detí do AIRE ako talianski občania žijúci v zahraničí, na základe ktorého boli maloleté deti vyňaté z trvalého bydliska

na území Talianska. Uznesením Okresného súdu v Trnave č.k. 19P/12/2019-22 z 12.4.2019 súd na návrh matky nariadil neodkladné opatrenie, ktorým obe deti zveril do jej starostlivosti. Kolízny opatrovník preveril úroveň starostlivosti o maloletého Q. (keďže maloletá X. sa stále zdržiavala na území Talianska) a zistil, že o maloletého je všestranne postarané. Maloletý je spokojný a bez problémov sa na nové prostredie adaptoval, žiadne nedostatky v starostlivosti o maloletého zistené neboli. Matka je zamestnaná na plný úväzok ako skladníčka a v prípade potreby so starostlivosťou o dieťa pomáhajú jej rodičia, ktorým prispieva na bývanie. Kolízny opatrovník konštatoval, že matka má vo svojej domácnosti vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývoj a osobnostný rast maloletého. Na záver kolízny opatrovník zdôraznil, že obvyklým pobytom maloletého Q. je Slovenská republika, nakoľko sa tu zdržiava trvalo od augusta 2018, navštevuje predškolské zariadenie, hovorí plynulo po slovensky a je úzko naviazaný i na ostatných členov rodiny z matkinej strany. Rozhodnutie o právomoci vo veci konať ponechal však na zvážení súdu.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP v spojení s § 7 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2, § 357 písm. a/ CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletých je dôvodné, pretože uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

8. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým zastavil konanie o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a to pre nedostatok právomoci slovenského súdu na rozhodovanie tejto veci, keďže odmietol vykonávanie právomoci vo veci v prospech Všeobecného súdu Urbino v Talianskej republike.

9. Podľa čl. 7 ods. 2 veta druhá Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, na účely výkonu právomocí Únie inštitúcie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská, nariadenie má všeobecnú platnosť a je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

11. Podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len nariadenie Brusel II), súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

12. Podľa čl. 19 ods. 2 nariadenia Brusel II ak sa vedú konania týkajúce sa rodičovských práv a povinností k tomu istému dieťaťu a s rovnakým predmetom konania na súdoch rôznych členských štátov, súd, ktorý začal konať ako druhý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý.

13. Podľa čl. 19 ods. 3 nariadenia Brusel II, keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, súd, ktorý začal konať ako druhý, odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu. V takom prípade účastník, ktorý podal návrh súdu, ktorý začal konať ako druhý, môže podať svoj návrh na súd, ktorý začal konať ako prvý.

14. Podľa čl. 20 ods. 1 nariadenia Brusel II v naliehavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, s ohľadom na osoby alebo majetok v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu.

15. Podľa čl. 20 ods. 2 nariadenia Brusel II, platnosť opatrení uvedených v odseku 1 zanikne, len čo súd členského štátu, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia rozhodovať vo veci samej, prijal opatrenia, ktoré považoval za primerané.

16. Predovšetkým treba uviesť, že bol správny postup súdu prvej inštancie, ktorý pred zaobráním sa vecou samou skúmal splnenie podmienok, za ktorých môže konať vo veci, medzi ktoré podmienky patrí aj právomoc súdu na prejednanie veci a jej rozhodnutie. Rovnako za správny treba považovať postup súdu keď preskúmaval kritériá právomoci upravené nariadením Brusel II, ktorým je Slovenská republika viazaná, a tieto aj správne aplikoval na daný prípad, avšak jeho rozhodnutie o zastavení konania a odmietnutí právomoci bolo predčasné.

17. Základnou zásadou kritérií právomoci nariadenia vo veciach rodičovských práv a povinností je, že najvhodnejším súdom je príslušný súd členského štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt v čase začatia konania. Pojem obvyklý pobyt sa v nariadení nevymedzuje, mal by sa však vykladať v súlade s cieľmi a účelmi nariadenia. V predmetnej veci obvyklý pobyt detí nebolo možné určiť jednoznačne vzhľadom k tomu, že došlo k ich presunu z jedného členského štátu do druhého a rodičia detí nepredkladajú zhodnú verziu o okolnostiach, za akých k tomuto presunu došlo.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že obe deti sa narodili v Talianskej republike, kde rodičia žili do konca augusta 2018, následne sa presťahovali na Slovensko. Otec sa po čase vrátil do Talianska, kam si deti brával na prázdniny, avšak maloletú X. od konca marca 2019 proti vôli matky zadržáva v Taliansku, vrátil jej len syna. Návrh na začatie konania vo veci zverenia maloletých detí bol podaný na súdoch oboch štátov (Slovenskej republiky a Talianska), pričom prvým konajúcim súdom je Všeobecný súd Urbino v Taliansku. Súd prvej inštancie prerušil preto uznesením zo dňa 07.06.2019 v zmysle čl. 19 ods. 2 nariadenia a vyzval Všeobecný súd Urbino aby sa vyjadril k otázke právomoci podľa nariadenia.

19. Matka súdu doložila do spisu list talianskeho Ministerstva spravodlivosti z 02.10.2019 adresovaný predsedovi súdu v Urbino vo veci maloletých detí K., v ktorom ministerstvo uvádza, že mu bola doručená žiadosť matky, podaná podľa Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25.10.1980, ktorá sa domáha návratu dcéry X., neoprávnene zadržavanej v Taliansku otcom. Ministerstvo oznamuje, že podľa čl. 16 cit. Dohovoru sa nesmie rozhodnúť vo veci opatrovníckeho práva kým nebudú naplnené podmienky, týkajúce sa návratu dieťaťa, ustanovené v Dohovore a preto žiada súd v Urbino, aby zväžil možnosť nariadiť zrušenie procesu č.k. RG 144/2019, otvoreného vo veci zverenia maloletej X. do starostlivosti a čakal na rozhodnutie v konaní začatom na Súde pre deti a mládež v Ancone. Do spisu bolo doložené tiež predbežné rozhodnutie Všeobecného súdu Urbino zo dňa 12.07. 2019, vydané v rámci konania č. RG 144/2019. Z rozhodnutia vyplýva, že tento súd vydal dňa 12.04.2019 na návrh otca z 05.04.2019 neodkladné opatrenie, ktorým rozhodol o zákaze mal. X. vycestovať do zahraničia, následne vykonal vo veci pojednávanie 08.05.2019, ktoré odročil a uložil účastníkom lehotu na vyjadrenie sa k súdnej právomoci. Po vyjadrení účastníkov ohľadom skutkových tvrdení o okolnostiach, za akých došlo k premiestneniu detí z Talianska na Slovensko, dospel uvedený súd v otázke obvyklého pobytu detí k záveru, že premiestnenie detí v auguste 2018 na Slovensko bolo iba dočasné a obvyklý pobyt detí zostal v Taliansku. S ohľadom na uvedené Všeobecný súd Urbino vo svojom rozhodnutí zo dňa 12.07.2019 uzavrel, že obvyklý pobyt maloletých v čase podania návrhu je potrebné viazať na Taliansko a z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci je daná súdna právomoc tohto súdu. Vychádzajúc z uvedeného stanovil Všeobecný súd Urbino termín ďalšieho pojednávania vo veci na 13.11.2019.

20. Keďže uvedeným rozhodnutím Všeobecný súd Urbino vyslovil svoju právomoc na konanie vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom X. a Q. K., Okresný súd Trnava vydal odvolaním napadnuté uznesenie, ktorým odmietol vykonávanie právomoci vo veci v prospech Všeobecného súdu Urbino v Taliansku v zmysle článku 19 ods. 3 nariadenia Brusel II, majúci za to, že sa potvrdila právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať a súčasne konanie, začaté na základe neskoršieho návrhu matky zastavil pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania v zmysle § 161 ods. 2 CSP.

21. Matka v odvolaní dôvodila tým, že prvoinštančný súd zle vyhodnotil aktuálnu situáciu, keď mal požiadať o vyjadrenie súd v Taliansku a až potom mal zaujať k veci konečné stanovisko, pretože

Všeobecný súd Urbino v konaní č. 144/2019 R.G. rozhodnutím z 11.12.2019 prerušil konanie o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti a tak bolo rozhodnutie slovenského súdu predčasné.

22. S týmto tvrdením matky sa odvolací súd nestotožnil, pretože v čase vydania napadnutého uznesenia dňa 29.11.2019 neboli súdu známe skutočnosti uvádzané matkou a správne preto vychádzal zo stavu, ktorý existoval ku dňu vydania jeho rozhodnutia, pričom zistenia súdu poskytovali dostatočne pevný základ pre vydanie jeho rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu, vyššie uvedenému postupu prvoinštančného súdu nemožno nič vytknúť, pretože bol v súlade s Nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003, ktorým je Slovenská republika viazaná. Súd správne aplikoval ust. článku 19 ods. 3 tohto nariadenia, ktorý v prípade ak sa potvrdí právomoc súdu, ktorý začal konanie ako prvý, výslovne ukladá súdu, ktorý začal konať ako druhý, odmietnuť vykonávanie svojej právomoci v prospech tohto súdu. Nariadenie nepripúšťa, aby v prípade potvrdenia právomoci súdu, ktorý začal konanie ako prvý, začal druhý súd prehodnocovať alebo spochybňovať jeho právomoc.

23. Po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie však nastali nové skutočnosti, na ktoré matka upozornila v odvolacom konaní a ktoré nasvedčujú tomu, že otázka súdnej právomoci Všeobecného súdu Urbino nemusí byť ešte definitívne vyriešená. Keďže tu ide o mimosporové konanie, odvolací súd na tieto musel prihliadať v zmysle ust. § 63 CMP, podľa ktorého v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Účastníci teda môžu aj v odvolacom konaní uvádzať všetky relevantné skutkové tvrdenia, či už v čase rozhodovania existovali (ale účastník ich neuplatnil) alebo aj neexistovali a nastali až po vyhlásení rozhodnutia.

24. V danom prípade matka predložila nové relevantné skutkové tvrdenia a aj dôkazy. Matka poukázala na to, že maloletá X. bola v návratovom konaní na základe rozhodnutia súdu v Ancone č. 1047/2019 navrátená do jej starostlivosti keď súd rozhodol, že dieťa má obvyklý pobyt na Slovensku a na základe tohto rozhodnutia sa dieťa nachádza od 30.06.2020 u matky na Slovensku. Na preukázanie uvedených skutočností matka v odvolacom konaní doložila ako listinný dôkaz dekrét Súdu pre maloletých regiónu Marche sp. zn. 1047/2019 V.G. zo dňa 12.3.2020. Odvolací súd sa oboznámil s obsahom tohto dekrétu a zistil z neho nasledovné skutočnosti:

25. V dekréte sa uvádza, že návrh podala matka maloletej dňa 20.3.2019 s cieľom požiadať o návrat dcéry X. do Slovenskej republiky, pričom maloletá v súčasnosti žije v Taliansku spolu s otcom, s prihliadnutím na skutočnosť, že na Všeobecnom súde v Urbine stále prebieha konanie č. 144/2019 R.G. o zverenie do starostlivosti a určenie výživného vo vzťahu k maloletým deťom X. K. a Q. K., ktoré začalo 5.3.2019 na návrh otca maloletých detí, ktorý požiadal o zverenie oboch detí do svojej výlučnej starostlivosti, a so zreteľom na skutočnosť, že Všeobecný súd v Urbine dekrétom z 12.4.2019, ktorý vydal v rámci konania č. 144/2019 R.G., nariadil zákaz vycestovania maloletej X. mimo Talianska. Súd po vykonaní dokazovania konštatoval, že žiadosť matky o návrat maloletej X. na Slovensko je dôvodná a je potrebné jej vyhovieť. Cieľom konania bolo preskúmanie otázky zákonnosti premiestnenia a následného zadržania maloletej v Taliansku. Keďže v prejednávanej veci nebolo doposiaľ rozhodnuté vo veci zverenia maloletej X. do reálnej starostlivosti jedného z rodičov, ako aj vo veci príslušných úloh súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, je nevyhnutné zistiť, kde sa v súčasnosti nachádza obvyklý pobyt maloletej a to na základe rozhodnutí, ktoré postupne prijímali jeden aj druhý rodič detí. Čiže konkrétne treba preskúmať, či medzi rodičmi došlo k dohode o určení obvyklého pobytu rodiny na Slovensku po presťahovaní sa z Talianska, alebo či pobyt celej rodiny v zahraničí, ktorý trval menej než rok bol iba dočasný bez zámeru zotrvať dlhodobo na Slovensku. Súd konštatoval, že názory rodičov sú odlišné, podľa otca bolo presťahovanie dočasné a z jeho hľadiska bol tento krok motivovaný iba vôľou vyhovieť manželkinej požiadavke vzdialiť sa od príbuzných manžela a pokúsiť sa o riešenie prebiehajúcej partnerskej krízy v dôsledku ktorej ako uvádza otec už v tom čase vyhľadal v Taliansku advokáta, s čím bola matka detí oboznámená. Podľa názoru matky bol presun na Slovensko definitívny s tým, že oboch maloletých zaregistrovala do evidencie AIRE a rovnako oboch zapísala do verejných školských zariadení na Slovensku. Maloletá X. navštevovala základnú školu až pokiaľ sa do bydliska matky do zahraničia nevrátila z predĺženého pobytu v Taliansku a to bez súhlasu matky, ktorej najprv otec oznámil, že odchod detí na Slovensko sa odkladá a následne uviedol, že sa ruší s tým, že pokiaľ ide o X., už k nemu nedošlo. Súd konštatoval, že maloletá X. žije v súčasnosti v spoločnej domácnosti s otcom a školskú dochádzku vykonáva v talianskom regióne Marche. Súd zastáva názor, že skutočnosti, s ktorými sa oboznámil, svedčia v prospech názoru navrhovateľky a že vôľa oboch rodičov smerovala k trvalému presťahovaniu celej domácnosti vrátane maloletých do zahraničia a to v rámci plánu spoločného života,

z ktorého zišlo až následne v dôsledku prehĺbenia partnerskej krízy manželov, na základe čoho sa otec detí rozhodol pre návrat do Talianska. V novembri 2018 sa najprv vrátil sám, následne dvakrát spolu s deťmi, pričom prvýkrát sa s nimi podľa dohody včas vrátil na Slovensko, druhýkrát ich však zadržal u seba bez nutného súhlasu matky. Uvedenému svedčia skutočnosti posudzované v rámci dokazovania ako zaradenie maloletých do školského systému na Slovensku, registrácia maloletých v AIRE (evidencia talianskych štátnych príslušníkov s bydliskom v zahraničí). Zaradenie detí do školského systému na Slovensku zahájili jasne vytýčený proces sociálnej a rodinnej integrácie, ktorého je Q. stále súčasťou a ktorého sa X. pravidelne zúčastňovala, až kým jej účasť nebola prudko prerušená z dôvodu nevrátenia na Slovensko uprostred školského roku. Konajúci súd vypočul aj maloletú X. a z jej vypočutia v podstate vyplynulo, že životný štýl rodiny K. v období po lete 2018, kedy celá rodina prišla na Slovensko, sa v skutočnosti vyznačoval stálym usadením sa na danom mieste. Matka detí si na Slovensku našla stále zamestnanie, do starostlivosti o maloletých boli pravidelne zapojení aj starí rodičia z matkinej strany, v blízkosti ktorých rodičia maloletých aj vybrali ich obydlie, kde sa všetci vrátane maloletých prihlásili na pobyt. Súd konštatoval, že vyššie uvedené dôkazy preukazujú, že obvyklý pobyt rodiny K. sa na základe pôvodnej dohody oboch rodičov vzťahujúcej sa na oboch maloletých viazal na novú adresu v Slovenskej republike, t.j. krajine, kde mala celá rodina spolu žiť v spoločnej domácnosti, k čomu napokon nedošlo v dôsledku partnerskej krízy, ktorá sa po presťahovaní na Slovensko ukázala ako nezvratná. Samotná maloletá X. spontánne v rámci vývoja rodinných udalostí potvrdila, že rodina plánovala zostať na Slovensku. Uvedené zistené skutočnosti podľa názoru súdu vylučujú dôvodnosť verzie odporcu, podľa ktorej bolo presťahovanie celej rodiny na Slovensko iba pokusom o zmierenie medzi manželmi bez zmeny obvyklého pobytu maloletých. Súd mal teda preukázať, že obvyklý pobyt maloletej X. bol pred cestou do Talianska vo februári/marci 2019 v Trnave na Slovensku, čiže už mimo Talianska, pričom rovnako niet sporu o tom, že starostlivosť o maloletú vykonávali pred cestou do Talianska vo februári/marci 2019 obaja rodičia, v dôsledku čoho bol na zmenu status quo potrebný súhlas oboch rodičov. Z týchto dôvodov napriek tomu, že súd berie na vedomie, že v predbežnom uznesení z 12.7.2019, ktoré Všeobecný súd v Urbine vydal v rámci konania č. 144/2019 sa vychádzalo z predpokladu obvyklého pobytu v Taliansku, v prejednávanej veci dospel súd pre maloletých k záveru, že s ohľadom na doplnené dokazovanie vykonané v tomto konaní je preukázané, že maloletá X. má obvyklý pobyt na Slovensku. Na základe uvedeného súd podanému návrhu vyhovel a nariadil návrat maloletej na Slovensko, vrátane obnovenia starostlivosti matky o maloletú.

26. Preskúmaním napadnutého uznesenia a celého obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody matky sú namieste, keďže vo svetle vyššie uvedených nových okolností sa rozhodnutie javí ako predčasné. Všeobecný súd v Urbine rozhodnutím z 11.12.2019 konanie vo veci samej prerušil s odôvodnením, že aktuálne prebiehajú dve návratové konania týkajúce sa oboch maloletých (konanie vo veci mal. X., ktoré prebieha na Súde pre maloletých v Ancone a zároveň rovnaká žiadosť bola podaná Národnému centrálnemu orgánu kvôli mal. Q.). Matka preukázala, že v návratovom konaní týkajúcom sa maloletej X. bola úspešná a maloletá bola vrátená dňa 30.06.2019 matke, keď súd v Ancone ustálil, že s ohľadom na doplnené dokazovanie vykonané v tomto konaní je preukázané (na rozdiel od Všeobecného súdu v Urbine, ktorý v predbežnom uznesení z 12.7.2019 vydanom v rámci konania č. 144/2019 vychádzal z predpokladu obvyklého pobytu v Taliansku), že maloletá X. má obvyklý pobyt na Slovensku.

27. Vychádzajúc z uvedených skutočností mal odvolací súd za to, že pred rozhodnutím o zastavení konania je nutné preveriť postup Všeobecného súdu v Urbine po vydaní rozhodnutia Súdu pre maloletých v Ancone s prihliadnutím na odôvodnenie rozhodnutia tohto súdu, z ktorého vyplýva odlišný záver v otázke obvyklého pobytu maloletej X.. Rozhodnutie Súdu pre maloletých v Ancone môže (i keď nemusí) mať vplyv na postup Všeobecného súdu v Urbine vo vzťahu k otázke súdnej právomoci. Uvedené rozhodnutie nasvedčuje tomu, že záver Všeobecného súdu v Urbine vyslovený v jeho predbežnom opatrení zo dňa 12.07.2019 o obvyklom pobyte maloletých v čase začatia konania vo veci samej (apríl 2019) nemusí byť konečný. Rozdielnosť záverov oboch talianskych súdov v otázke obvyklého pobytu nie je tunajší súd oprávnený riešiť, a bude preto nutné obrátiť sa na Všeobecný súd v Urbine so žiadosťou o zaujatie definitívneho postoja k otázke svojej právomoci. Až po vyjadrení uvedeného súdu, bude môcť prvoinštančný súd rozhodnúť o ďalšom postupe v súlade s nariadením Brusel II.

28. Na základe uvedeného vyhodnotil odvolací súd podané odvolanie ako dôvodné a preto napadnuté uznesenie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP (keďže nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody,

pre ktoré bolo vydané neexistovali) a podľa § 391 ods. 1 a 2 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie v zmysle vyššie uvedených pokynov odvolacieho súdu.

29. Uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).